

Jis veikia skatindamas piliečių dalyvavimą viešajame gyvenime, rengdamas viešas diskusijas visuomenei ir valstybei svarbiais klausimais visoje Lietuvoje.

Pradedant Lietuvių fondo suvažiavimą 5 m. gegužės 8 d. (iš kairės): invokacija skaito kun. Algirdas Paliokas, SJ; toliau — dr. Antanas Razma, Povilas Kilius, Vytautas Kamantas, Arvydas Tamulis, Algirdas Ostis, Aldona Šmulskienė.

Jono Kuprio nuotrauka.

MES IR LIETUVA

Nepriklausoma skiltis

Paruošė Bronius Nainys

Pašalintas generolas grįžta

Turbūt nepamiršome, kodėl dideliu triukšmu, įvairiais išsiskinėjimais, ligomis bei sveikatai taisyti atostogomis gindamas, vasario vidury iš tarnybos buvo pašalintas Valsybės sienų apsaugos tarnybos (VSAT) vadas generolas Algimantas Songaila. Generolą iš tarnybos atleisti Vidaus reikalų ministrai Virgilijui Bulovui stipriai patarė premjeras Algirdas Brazauskas. Priežastis: VSAT vadas, neva su Prezidentūra ryšius turintis ir su prezidento Rolando Pakso apkalta susijusios Renatos Smailytės įtaigaujamas, savo pavaldiniams įsakine per Lietuvos – Karaliaučiaus krašto sieną praleisti netikrintus, šios viktorijos moteriškos nurodymus, autovežimius. Vidaus reikalų ministras premjerui pakluso. Iyky ištyręs ir radęs rimtus tarnybinius pažeidimus, Virgilijus Bulovas generolą Algimantą Songailą iš tarnybos atleido. Taip pat premjero patiriamas, nauju vadovu paskyrė jo patareją generolą Jurgį Jurgelį. Pagal įstatymus: taip, kaip valstybės sąranga reikalauja. Ir taip turėjo šis vyksmas baigtis. Tik... jeigu toji šalis būtų ne Lietuva, bet kuri nors kita valstybė. Čia tokie tvarkosi kitaip.

Atleistas Algimantas Songaila prisipažino padaręs kai kuriuos tarnybinius pažeidimus, tačiau ne tokius didelius, dėl kurių jis turėtų netekti šios

aukštos tarnybos, ir Vidaus reikalų ministro sprendimą apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Teismas Songailos skundą patenkinamas įsakine per Lietuvos – Karaliaučiaus krašto sieną praleisti netikrintus, šios viktorijos moteriškos nurodymus, autovežimius. Vidaus reikalų ministras premjerui pakluso. Iyky ištyręs ir radęs rimtus tarnybinius pažeidimus, Virgilijus Bulovas generolą Algimantą Songailą iš tarnybos atleido. Taip pat premjero patiriamas, nauju vadovu paskyrė jo patareją generolą Jurgį Jurgelį. Pagal įstatymus: taip, kaip valstybės sąranga reikalauja. Ir taip turėjo šis vyksmas baigtis. Tik... jeigu toji šalis būtų ne Lietuva, bet kuri nors kita valstybė. Čia tokie tvarkosi kitaip.

„Teisingumas įvykdytas“, – šypsodamasis džiaugiasi generolas, kuriam, beje, už šį nusikaltimą premjeras ketino ir karinį laipsnį atimti, ir Vidaus reikalų ministrą klausia, kada jis galės grįžti į darbą. O tai jau nėra taip lengva, nes šis turi atleisti premjero patikėtinį Jurgelį. Į ratą įsisuka ir Brazauskas, kartu su Bulovu sutaręs bylą perkelti į Aukščiausią administracinį teismą. Kaszoku būdu įsivelia ir Seimo teisės

bei teisėtvarkos komiteto pirmininkas Aloyzas Sakalas, vienas iš Pakso apkaltos pradininkų. Ir prasideda nauja malkalynė, Lietuvoje, deja, ne pirmą ir ne paskutinę. Nepersejamai neteisėto atleidimo byla laimėjo ir atlyginimą prisiteisė buvęs generalinis prokuroras Kazys Pedynia ir apie tuziną kitų aukštų Lietuvos valdžios pareigūnų.

Nežinia, kaip baigsis generolo Algimanto Songailos byla, – tai gali priklausyti ir nuo Lietuvos madingo teismo pamaloninimo, kalba piktai liežuviai, – bet Bulovui gali prisieiti grąžinti jį į pirmąją pareigą ir Jurgelį atleisti. Žinoma, Jurgelis irgi grįš į premjero istaigą, ir tragedijos čia nebus, tik apsiuokimas, tačiau šia kryptimi mezgasi būdingesnė dalykai. Jau aišku, kad Imigracijos tarnybos nutarimas iš Lietuvos išsiųsti Jurių Borisovą panaikintas, bus iš naujo persvarstytas, ir galia užtikrinti,

kad šiam pagrindiniam Pakso skandintojui į Rusiją nešdintis nereikės. Tačiau Borisovas ir tuo nesitenkina, jis siekia daugiau. Jis nori susigrąžinti prezidento Rolando Pakso jam suteiktą pilietybę. Konstitucinio Teismo sprendimą jis apskundė žmogaus teises ginančioms teisėms įstaigoms Strasburge, ir kas pasidarys, jeigu jos Lietuvos pilietybės panaikinimą Borisovui pripažins neteisėtu? O jeigu panaikinimas neteisėtas, tai teisėtas lieka suteikimas. Kas tada atsitinka su Pakso apkalta ir visom su ja susijusiom išvadom? Ko vertas tada pasidaro šis Lietuvos Konstitucinio Teismo sprendimas, keliantis dar ir tolimesnį klausimą: ko verti ir jo kiti, su apkalta susiję, sprendimai?

Lietuvos radijo stotis „M-1“ įsteigė kažkokį apdovanojimą – „Radioklizmą“. Apdovanojimas teikiamas už keisčiausius, kvailiausius ir absurdiškiausius darbus visose Lietuvos gyvenimo srityse. Gegužės pradžioje šį apdovanojimą laimėjo šiam reikšmės minimas VSAT vadas generolas Algimantas Songaila. Sutinku, sprendimas vykęs. Bet tuojau pat ir klausiu: kazin ar neverta būtų šia premija apdovanoti visą Rolando Pakso apkaltą nuo jos pradžios iki šios dienos? Juk šiame vyksme keistenybių, kvailysčių ir absurdo pilna nuo „a iki zet“, ir abejose pusėse.

Vienas tarpsnis įveiktas — prasideda kitas

ALGIRDAS J. VITKAUSKAS

Kai tūkstančiai mažų skruzdėlyčių sunaš milijonus spyglielių ir sukrūna gražią piramidę — savąją karalystę, savus namus, kai tuose namuose įsikuria gyvybė ir namų šiluma, — visi gerimės ir maloniai stebimės: ką gali padaryti darbuotojas.

Taip yra ir su Lietuvių fondu, jau sukaupusiu per 15 mln. dolerių ir turinčiu visas galimybes pasiekti net 20 mln. ribą — tikrai gražus darbuotojų skruzdėlyčių darbas, vertas pagyrimo ir didelės padėkos, bei pagarbos.

Kaip gera būtų, jei mes — žmonės — imtume gražius pavyzdžius iš mūsų motinos — gamtos, kurioje vyrauja darma ir harmonija.

Ir kaip gaila, kad mes — žmonės, tapę turtingesniais ir tuo pačiu laisvesniais, nebe-norime gerbti savo ištakų, savosios lietuviškos piramidės — savųjų namų, ir norime iš jų, kaip tie įnaminiai gegužiniai, išstumti silpniausiuosius. Nuo Velykų, kai Lietuvių fondas išsiuntinėjo savo organizacijos įstatų pakeitimo projektą, per gerą mėnesį buvo labai daug prirašyta ir labai daug įvairiausių nuomonių išsakyta abiejų organizacijų adresais, tačiau teisingumo dėlei, reikėtų priminti, kad dauguma straipsnių ir kritinių mintų buvo skirta Lie-

tuvių fondo vadovybei: už naujausią parengtą įstatų parodytą norą atsisukti ir suskaldyti dviynes, lietuvių nešiusias visuomenines lietuviškas organizacijas, ir tik nedaug — savignybių straipsnių, parašytų prieš JAV Lietuvių Bendruomenę bei jos vadovus, buvo sukurta Lietuvių fondo vadovų.

Dauguma aukotojų — geradarių — Lietuvių fondo narių, nepritarė savo išrinktųjų vadovų nuomonei, tai parodė ir 40-ajį fondo suvažiavimą atvykusiųjų ypatingai prieštariškos nuotikos tarybos ir valdybos nariams. Vadovai, daug metų budami prie fondo vairo, turėjo galimybę susikurti, tartum akcinėje verslo bendrovėje, išpirkti akcijų — balsų sistemą (vienas balsas — 100 dolerių): šiame suvažiavime turėjo teisę ir trijų procentų balsų nuo visų suvažiavimo dalyvių ir galinčių balsuoti skaičius prilygo — 730 balsų. O penkių procentų savininkams — net 1,300 balsų. Galbūt kai kam yra sunku ir suvokti Lietuvių fondo bendro narių suvažiavimo balsavimo mašiną, kai vienas aukotojas turi 1,300 balsų, o eilinis geradaris, įnešęs kilniems lietuvių tikslams 100 dolerių, turi tik vieną balselį: kur lygybė, kokios galimybės pasireikšti demokratijai?

Taip ir norisi paklausti, kas sukūrė tokią labdaros matavimo technologiją? Tačiau šį kartą

suvažiavimą atvyko labai daug — per šimtą šešiasdešimt narių, ir jie su savimi atsivežė ne vieną tūkstantį panašių, kaip valdybos narių, išgytų balsų. Gyvyje ir sveikieji suvažiavimo dalyviai iš valdybos ir tarybos narių pareikalavo pradėti laikui suvažiavimą ir procedūrinius balsavimus atlikti paprasta balsų dauguma. Pareikalavo patvirtinti suvažiavimo dienotvarkę ir iš jos išbraukti 12 punktą — „Naujų įstatų priėmimą“.

Kilo labai nemaloni ir nepaprastos nervinės įtampos situacija. Ginciai tik audrino suvažiavimo atmosferą. Suvažiavimą vykdančias komitetas pareikalavo pusės valandos pertraukos, kuri truko vos ne dvi valandas. Kai pagaliau ir sceną pakilo suvažiavimo vadovai ir pranešė, kad po ilgiau trukusių diskusijų, pagaliau buvo pritarę suvažiavimo daugumos nuomonei: „Išbraukti iš suvažiavimo dienotvarkės 12-ąjį punktą“, — naujųjų įstatų svarstymą, — tartum išslūgo didžiausią įtampą pasiekusi fondo suvažiavimo dalyvių bendravimo nuotauka.

Galvočiau, kad čia padėjo suvažiavimo pradžioje visų sukalbėta malda ir sugiedota lietuvių Danguos pagalba — šančioji, giesmė „Marija, Marija“. Matyt, Dievo Motina Marija išgirdo suvažiavimo dalyvių prašymą „Apsaugok nuo priešų baises“, — o mūsų di-

žiausias priešas dažniausiai sėdi patuose mūmose — tai mūsų pasipūtumas ir iki nesveikumo išaugęs garbėtroškumas, noras bet kaip pažeminti artimiausią savo tautietį, sesę ar brolių, nuo didžiausio blogio — galutinio susipykimo, nuo galėjusio įvykti negražiausio ir gėdingiausio įvykio mūsų išievojimo istorijoje.

Toliau suvažiavimas vyko gana sklandžiai ir pakankamai pagarbiai. Bet negražu prisiminti kai kurių dalyvių grubius pasisakymus, išsakytas nuotakaudas iš vienos ar kitos pusės, nes jos vaizdžiausiai jau buvo aprašytos balandžio-gegužės mėnesių laikraščiuose.

Visais klausimais suvažiavimo dalyviai sutarė ir, kai suvažiavimo pabaigoje visi stovėdami giedojo mūsų Tautinę giesmę, ji skambėjo įtikinamai, darniai, liudijanti susitautėjusių dvynių seserinių visuomeninių organizacijų bendrą kurybiinę nuotauką.

Į naująją Lietuvių fondo Tarybą išrinkti šie asmenys (pagal gautų balsų skaičių): Arvydas Tamulis — 9,172; dr. Vytautas Narutis — 9,105; Marius Kasniūnas — 8,217; Vytautas Kamantas — 7,613; Saulius Čyvas, 7,080; Stasys Baras — 6,113. Kandidatais liko Juratė Budrienė — 4,520 ir Rimas Gaška — 4,368.

Bus daugiau

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Sveikintinas LF sprendimas

Jau senokai per mūsų visuomenės sluoksnius buvo nuvilnijęs toks stiprus šurmulys, išjudinęs net po labiausiai patogią apatijos antklodę besnūduriuojančius. Žodinė Lietuvių fondo ir JAV Lietuvių Bendruomenės „dvikova“ nepaliko abejingai bestovinių šalikelėse.

Tai, kas buvo spausdinta „Drauge“ — tik dalelė diskusijų, vykusių mažesniuose ar didesniuose lietuvių susibūrimuose. Ir jeigu tų diskusijų išvados būtų skaičiuojamos taškais, deja, Lietuvių fondas būtų tapęs neabejotinai pralaimėtoju.

Argumentų nekartosime. Jų pakankamai prisiskaitėme ir prisiklausėme pastarųjų kelių savaitių metu. Nors LF vadovybė (ypač kai kurie jos asmenys) negailėjo piktų žodžių ir bendruomenininkams, ir „Draugui“, kad tie straipsniai (vadinkime juos laisvais-nuomėmis, nes tai kategorijai, su mažomis išimtimis, rašiniai priklausė) buvo spausdinami, bet priekaištais problemos žodžio laisvę gerbiančiame krašte niekas neišspręs.

JAV LB ginančiuose rašiniuose buvo pasakyta daug tiesos, juo labiau, kad rašinių autoriai daug savo laiko ir jėgų yra atidavę lietuvių labui, jos išlikimui, gyvenant toli nuo savo kilmės krašto. Beatodairiškai tvirtinti, kad „jie nežino, ką kalba“ yra tikras absurdas.

Visi LF valdybos ir tarybos nariai, visi, bet kuo susieti su vadovavimu šiai svarbiai finansinei institucijai, turėtų dar kartą perskaityti kiekvieną, šia tema išspausdintą, straipsnį ir ramiai, be įsikarščiavimo pagalvoti: ar fondui kaltinimai dėl nesibaigiančios vadovaujančių „dinastijos“, kai kiekviename suvažiavime išrenkami vis tie patys asmenys, yra jau taip neologiški? Perskaitytę gegužės 8 d. išrinktųjų sąrašą vėl matome tas pačias pavardes. Neabejojame, kad išrinktieji asmenys tikrai gavo tiek balsų, kaip pranešta, bet ar laimėjimas pasiektas „popierinių suvažiavimo dalyvių“ balsais (proxies)? Lietuvių fondas yra gavęs nemažų palikimų ir tai gerokai padidino jo kapitalą. Bet kaip su naujais — gyvais — nariais? Per praėjusius metus jų skaičius nepasiekė nei 40, o tai

jau šį tą pasako... Daugeliui rašiusių ir kalbėjusių LF klausimais užkluvo, kad LF kasmet skiria stambia, 25,000 dol. vertės, premiją, pavadintą dr. Antano Razmos vardu. Vardinę premijų turi kone visi mūsų fondai, tačiau paprastai asmenys ar jų artimieji įneša tam tikrą pinigų sumą į fondą, kad iš procentų ar kapitalo būtų skiriama premija. Tokią prielaidą visuomenė padarė, kai LF pirmą kartą paskelbė skirsias premiją. Dr. Razma yra daug lietuvių ir ypač Lietuvių fondui nusipelnęs. Jis pirmasis metė visuomenei iššūkį: steikime milijoninį fondą! Į tą iššūkį atsiliepė daug balsų, įsaitant dr. F. Kauną, dr. P. Kisielių, dr. G. Baluką, dr. J. Valaitį, ir daugiausiai daktarų bei kitų žymių žmonių. Būtų prasmingiau tokią premiją pavadinti „Lietuvių fondo steigėjų“ vardu, pagerbiant visus šio fondo pradininkus. Kad tokia premija labai prasminga, kad jai iki šiol parinkti tikrai nusipelnę laureatai, niekas neturėtų abejoti. Tačiau ir čia reikėtų atsižvelgti į visuomenės nuomonę — kam pilti degalus ant liepsnojancio lauko?

Suvažiavimas praėjusį šeštadienį buvo gausus dalyviais, kurie su savimi atsivežė aštrų nepasitenkinimą Lietuvių fondo vadovybės nutarimu iš LF visiškai išjungti JAV LB. Tereikia pasidžiaugti, kad Lietuvių fondas padarė išmintingą sprendimą: iš darbotvarkės išėmė punktą, dėl kurio tas triukšmas ir kilo. Balsavimas už įstatų pakeitimą atidėtas. Jeigu LF pareigūnai nebūtų atsižvelgę į suvažiavimo dalyvių ir prieš suvažiavimą paskelbtą nuomonę, jie būtų, be abejo, galėję balsavimo rezultatus nukreipti norima linkme.

Taip! Jie galėjo pakeisti įstatus ir išmesti Lietuvių Bendruomenę „kaip musė iš barščių“, bet tuo pačiu būtų visiškai sunaikinę pasitikėjimą Lietuvių fondu. Ačiū Dieviui, to neatsitiko. Iki kitų metų suvažiavimo yra laiko pagalvoti, kultūringai padiskutuoti ir atrasti taikų vidurio kelią. Taip pat LB vadovybei siūlome „atvėsti“, nepalaidoti siekiamo tikslu po tuščio žodžio žaidimo grūtimu.

SAGUTĖ

(Apsakymas)

ONA MATUIZAITĖ

№7

— Prašau, — gydytojas išėmė iš chalo kišenės receptų knygelę ir, pasidėjęs ant palangės, rašydamas tęsė. — Jeigu šitie vaistai būtų suleidžiami iš karto po traumos, gydymas būtų efektyvesnis. Dabar bus sunku išgydyti. Praėjo daug laiko, liga užsitęsė.

Gydytojas išėjo, palikęs Albina palatoje. Albino širdį suspaudė begalinis gailestis šitai mažai, svetimai mergaitei. Susigraudinęs prieisė kitiems neapleisti. Atsisėdo ant taburetės šalia lovos.

Mergaitė atsibudo ir, pajutusi, kad ji ne viena, atsimerkė. Didelės, mėlynos akys su pasitikėjimu žiūrėjo į nepažįstamą lankytoją. Albinas nusišypsojo. Mergaitės išblyškęs veidelis nušvito, ji silpnai nusišypsojo.

— Laimute, kaip tu jautiesi? — paklausė jis. Ligonė norėjo kažką atsakyti, prasižiojus bandė prakalbėti, bet nepajėgė, suburbuliavo nesuprantamai ir nutilo. Akys prisipildė ašarų.

Albinas suprato, kad tai paralyžiaus, ištikusio dėl galvos traumos, pasekmė. Glostė jos subintuotą galvą ir guodė:

— Nenusimink, Laimute, tu pasveiksi, eisi i darželį, žaisi kieme su vaikais.

— Ma-ma... — tyliai paskiemeniui ištare ji ir jos akyse ištryško ašaros.

— Mamytės pasiilgai?

Mergaitė vietoj atsakymo mirktelejo akimis. Albinas nuleido galvą ir nežymiai delnu nubraukė ištryškusias ašaras. Skausmas širdį lyg replėmis suspaudė, gerklėje įstrigo kažkoks audulio kamuolys ir kurį laiką jis pats negalėjo nė žodžio ištarti.

Išėjo iš ligoninės visai sugniuždytas. Jam tik aštuoniolika metų, o dvasios kancios lyg senį išvargino, išspaudė syvus, liko viduje tuštuma. Jautė, kad pats po šio vizito gali susirgti. Eidamas gatve mąstė: „Kiek nelaimių ir abejingumo šiame pasaulyje...“

Po to, ką jis pamatė ligoninėje, pamažu pradėjo keistis Albino požiūris į Sagutę-Ivoną, bleso jo meilės karštis. Prašviesėjusiu protu savęs klausė, ar ne per daug idealizavo gražuolę, kuri tik iš paviršiaus graži, o viduje supuvus. Nei ji, nei jos tėvai nelankė mazyklės, atsisakė jos,

pamiršo, kad mažoji sesutė kankinasi viena ligoninėje ir laukia mirties.

Albinas per vasaros atostogas įsidarbino statyboje. Tūpė pinigus, pardavė savo vaizdo grotuvą, įklimpo į skolas, bet vaistų gavo. Kiekvieną dieną po darbo jis lankė Laimutę. Mergaitė, pamatiusi jį, visa pasikeisdavo, žodžiais negalėjo išreikšti savo jausmų, džiaugsmo, tik angeliskai tyros akys apie tai bylojo. Akys sakytė sakė, kad ji laiminga, matydama jį šalia savo lovos. Mazyle turėjo samonę. Jo apsilankymas jai buvo šventė.

Jaunuolis stengėsi, iš kailio nerdamasis dėl savo mylimosios, tačiau Ivona-Sagutė, kaip ir anksčiau, buvo jam abejinga, neparodė nė mažiausio dekingumo ir jos širdis nesusilpnėjo. Su Albinu, kaip ir anksčiau, buvo šurkšti ir atžargi. Mažoji sesutė jai visai nerūpėjo. Su draugėmis kasdieną linksminosi gamtoje, maudėsi, šoko diskotekoje, lankė kavinės. Sergančią sesutę visai pamiršo. Ir motina su tėvu nusigriebė nuo savo nelaimingo vaiko, išsivadėjo. Suakmenėjusioje jų širdyje neatsirado nė krislelio gailescio savo vaikui.

O mažosios mergytės sveikata ėjo vis blogyn. Albinui gydytojas pasakė, kad mergaitės būklė kritiška, ji lėtai merdi.

Albinas pranešė Ivonai ir jos tėvams, kad jų dukrelės valandos suskaitytos, ji miršta, tačiau jos nebuvo išgirstas, jie neatejo, neaplanke net paskutinę dukrelės gyvenimo valandą. Albinas nesuprato tokių žmonių, ypač motinos elgesio. Ne, ši moteris buvo be širdies.

Prie mirstančios lovos stovėjo gydytojai, medicinos seserys, sanitarės, o Albinas klupojo ant kelių ir savo rankose laikė mergaitės šalančias rankutes. Jis verkė ir bučiavo jos mažus pirštėlius. Mazyle jautė, kad miršta, ji nenorėjo mirti, laukė motinos ir paskutinio atodūsio. Ji verkė, išblyškusių skruostus vilgė stambios ašaros, labai kentėjo, maldaujanti akys žiūrėjo į suaugusius. Mergaitė sunkiai kvėpavo, staiga paparšė:

— Pakvieskite mamą...Kodėl ji taip ilgai neateina?

Medikai, visko matę, neištvėrė, tyliai šluostėsi ašaras. Seselė, užsidengusi veidą delnais, balsu pravirko.

Bus daugiau

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

LONDONAS.

12-ai irakiečių šeimų, kurios teigia, kad jų artimuosius neteisėtai nužudė britų kareiviai, atstovaujantys advokatai antradienį Aukštajame teisme išsikovojo teisę užginti vyriausybės atsakymą pradėti nepriklausomus tyrimus. Didžiosios Britanijos gynybos ministerija atsisakė prisiimti atsakomybę už minėtų irakiečių nužudymą, tačiau artimųjų advokatai reikalauja bylos teismo peržiūrėjimo, kurio metu būtų nustatyta, ar britų kariai pažeidė aukų teisę gyventi, numatytą Europos įstatymuose. Ši byla iškelta tuo metu, kai britų ir amerikiečių kariai, žiniasklaidoje pasirodžius nuotraukoms su numanomų kankinimų vaizdais, buvo apkaltinti nederamu elgesiu su irakiečių kalnais. Teisėjas Andrew Collins nusprendė, jog 12-ai minėtų šeimų turi būti leista įrodinėti, kad jų atveju taikytinas Europos žmogaus teisių nutarimas. Šeimų advokatas Phill Shiner teigia, kad tuo metu, kai aukos buvo nužudytos, Irako karas buvo oficialiai pasibaigęs, o Didžioji Britanija buvo okupacinė jėga, todėl derėjo taikyti šį nutarimą.

MASKVA.

Rusijos prezidentas Vladimiras Putin antradienį netikėtai apsilankė Čekėnijoje, kur prieš tris dienas per sprogimą žuvo respublikos prezidentas Achmad Kadyrov. Per sprogimą gegužės 9 dieną Grozne žuvo septyni žmonės, tarp kurių buvo ir agentūros „Reuters“ korespondentas, daugiau kaip 50 žmonių buvo sužeisti. A. Kadyrov vaidino svarbiausią vaidmenį Kremliaus mėginimuose sureguliuoti konfliktą Čekėnijoje, kur beveik 10 metų vyksta kovos veiksmai tarp partizanų ir federalinių pajėgų. V. Putin per kelionę, apie kurią nebuvo pranešta iš ank-

to, įteikė Rusijos Didvyrio žvaigždę — aukščiausią valstybės apdovanojimą — A. Kadyrov šeimai ir Narsos ordiną — Čekėnijos Valstybės tarybos pirmininko našlei Roza Isajeva. Grįžęs į Maskvą V. Putin pavedė sudaryti Rusijos vyriausybės ministerijų ir žinybų atstovų grupę ir nusiųsti ją artimiausiomis dienomis į Čekėniją aptarti vietoje visų pagalbos respublicai klausimų.

TBILISI.

Vos nuvertus Adžarijos autonomijos vadovo Aslan Abašidze režimą, Gruzijos prezidentas Michail Saakašvili pirmadienį dalyvavo panaikinant kontrolės postą prie Coloki upės Adžarijos administraciniame pasienyje. Pats sėdęs į buldozerį, valstybės vadovas nugriovė pastatą, kuriame anksčiau būdavo tikrinami dokumentai ir dirbo apsauga. Kontrolės postas per upę veikė pastaraisiais metais, o susikomplicavus Tbilisi ir Batumi santykiams, autonomijos jėgos struktūros blokavo eismą per jį. „Daugiau niekada ateityje Gruzijos istorijoje Coloki upė netaps skiriamąja linija tarp Adžarijos ir likusios Gruzijos“, pareiškė M. Saakašvili, pirmadienį kalbedamas ceremonijoje, surengtoje atstačius pagrindinį automobilį tiltą per Coloki. Prezidentas pranešė, jog atitinkamoms žinyboms nurodė atstatyti automobilį kelius Adžarijos teritorijoje, tarp jų ir aukštikalnių rajonuose.

JAV

WASHINGTON, D.C.

JAV prezidentas George W. Bush pirmadienį išreiškė tvirtą paramą Donald Rumsfeld ir prieštaraujamas demokratų raginimams, kad gynybos sekretorius dėl kalinių žeminimo skandalo atstipdytų, sakė, kad Amerika jam skolinga padėka. Tuo tarpu nepriklausomas laik-

raštis „Army Times“, kurį skaito daug JAV kariškių, pirmadienį priekaištavo D. Rumsfeld ir štabų vadų komiteto pirmininkui generolui Richard Myers už „nesugebėjimą vadovauti“ ir nurodė, kad atskaitomybė gali reikšti „aukščiausių vadų atleidimą iš pareigų karo metu“. Po Pentagono įvykusio susitikimo su D. Rumsfeld, JAV pajėgų vadais, viceprezidentu Dick Cheney, valstybės sekretoriumi Colin Powell G. W. Bush D. Rumsfeld pasakė: „Ačiū už jūsų vadovavimą. Jūs drąsiai vadovavate mūsų valstybei, vykstant karui su terorizmu. Esate stiprus gynybos sekretorius ir mūsų valstybės skolinga jums padėka“, sakė prezidentas.

AZIJA

NEW DELHI.

Indijoje pirmadienį, pasibaigus penkių ratų rinkimams, atlikta balsavusiųjų apklausa parodė, kad ministro pirmininko Atal Behari Vajpayee valdancijai jam susivienijimui gali tekti stiprinti savo įtaką parlamente. Premjero A. B. Vajpayee partijos „Bharatiya Janata“ vadovaujamas susivienijimas turėtų gauti 248-279 vietas 545 vietų žemumose parlamento rūmose. Tai leistų A. B. Vajpayee formuoti vyriausybę, nors dabartiniam premjerui dar gali tekti siekti ir mažesnių populistinių partijų paramos. Galutiniai rinkimų rezultatai bus paskelbti ketvirtadienį. Anksčiau buvo prognozuojama, kad „Bharatiya Janata“ partijos vadovaujamas susivienijimas gaus daugiau nei 300 vietų parlamente. Tačiau „Bharatiya Janata“ pasirinktas šūkis „Švytinti Indija“ nesužavėjo neturtingų kaimo vietovių rinkėjų, todėl kampanijos įkarštį, je partija pradėjo skelbti, kad ji vienintelė Indijoje gali suburti tvirtą susivienijimą, kuris galėtų valdyti nepastovų valstybės politinį gyvenimą.

Paskutinis karo laivo „Prezidentas Smetona“ vadas

Jam teko matyti Lietuvos karo laivyno kurimąsi, jo stiprėjimą ir sunkiai pergyventi Lietuvos okupaciją, lietuviško karo laivyno likvidavimą, jam teko patirti okupantų prievartą ir priverstinį pasitraukimą iš Lietuvos. Jis, paskutinis karo laivo „Prezidentas Smetona“ vadas, kapitonas leitenantas Povilas Labanauskas, nuo sovietinio „rojaus“ ir gresiančio suėmimo buvo priverstas slapta pasitraukti į Vokietiją.

Povilas Labanauskas gimė 1908 m. gruodžio 12 d. Tytuvėnuose. Mokydamasis Kauno „Aušros“ gimnazijoje, 1921 m. įstojo į jūrų skautus. 1924–1927 m. buvo Lietuvos jūrų skautų vadas. 1927 m. P. Labanauskas sėkmingai baigė Kauno „Aušros“ gimnaziją.

Tuo metu Lietuvos visuomenė, ypač patriotiškai nusiteikęs akademinis jaunimas, laikinosios sostinės jūrų skautai mąstė apie tikrą Klaipėdos susiliejimą ir ruošėsi ginti jūrą. Pulkinkas, vėliau generolas leitenantas, Teodoras Daukantas pradėjo rengti Lietuvos karo laivyno kurimo planus. Tuo metu jis ėjo vyriausiojo kariuomenės štabo viršininko pareigas. Jo iniciatyva 1927 m. Vokietijoje buvo nupirktas 1917 m. statybos minų traleris M-59. Tuomet tokio tipo laivų buvo daugelio mažų valstybių laivynuose.

1928 m. Kauno jūrų skautų vadovams Povilui Labanauskui ir Vytautui Kuizinui, generolui T. Daukanto padedamiems, pavyko gauti Vyriausybės stipendijas ir išvykti mokytis į Livorną (Italija) Karališkojo karo laivyno akademiją, kuriai jis baigė 1931 m. Netrukus jis vėl buvo išsiųstas stažuotis į Italijos karo laivyno ir aukštųjų karininkų kursą.

1934 m., grįžęs į Lietuvą, ltn. P. Labanauskas buvo paskirtas į kariuomenės artilerijos pulką. 1935 m. rugpjūčio 1 d. Lietuvos kariuomenės vadas diviziono gen. Stasys Raštikis išleido įsakymą dėl mokymo karo laivo įsteigimo. Pirmą kartą mūsų valstybės istorijoje ant „Prezidento Smetonos“ stiebo suplesavo trispalvė su auksiniu Vycio Kryžiumi raudoname skyde — Lietuvos karo laivyno vėliava. Pirmuoju Lietuvos karo laivo vadu tapo jūrų kapitonas Antanas Kaškelis, artilerijos karininku — ltn. Povilas Labanauskas.

1937–1938 m. jis buvo paskirtas tarnauti į prancūzų karo laivyno Tulone ir mokytis povandeninių laivų torpedų bei elektrotechnikos karininkų mokykloje. Sugrįžęs iš Prancūzijos, tęsė tarnybą laive „Prezidentas Smetona“.

Turėdamas gerą teorinį bei praktinį pasirušimą, P. Labanauskas rūpinosi laivo apginklavimu didesnio kalibro pabūklais, karininkų paruošimu, karinio uosto statyba ir modernizavimu, pakrantės gynyba, parash karo laivo statybą, mechanizmų eksploatacijos instrukcijas, jureivų mokymo programas, keletą vadovėlių jūrininkams. P. Labanauskas deka Lietuvos karo laivais „Prezidentas Smetona“ ir karo laivyno vėliava buvo pavaizduoti tarptautiniame karo laivyno metraštyje, laivyno signalų ir vėliavų 1936 m. almanache.

Už pavyzdinę tarnybą ir nuopelnus LR prezidentas A. Smetona P. Labanauską apdovanojo DLK Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu. 1939 m. gruodžio 1 d. jūrų kapitoniui A. Kaškeliai išėjus į atsargą, P. Labanauskas buvo paskirtas karo laivo „Prezidentas Smetona“ vadu, jam suteiktas kapitono leitenanto laipsnis. Tuo metu

Povilas Labanauskas.

laivo iguloje buvo Italijoje mokslus baigęs V. Kuzinas, inžinierius-mechanikas Darginavičius, ūkio viršininkas Kijauskas, Prancūzijoje jūrų karo mokyklą baigęs, jūrų jaunesnįjį leitenantą V. Lapas ir R. Nakas. 1939 m., vokiečiams užėmus Klaipėdą, norint išsaugoti didžiausią Lietuvos karo laivą, reikėjo kuo skubiausiai jį nuplukdyti į Šventosios uostą. P. Labanauskas organizavo kelis simtus savanorių ir per 2 mėnesius, dirbant dienomis ir naktimis, buvo pagilintas uostas, įtaisytos krantinės, nutiesta geležinkelio šaka į prieplauką.

1940 m. birželio 15 d. okupavus Lietuvą, P. Labanauskas su laivo karininkais jūrą ltn. V. Kuizinu ir jūrų jn. ltn. R. Naku, protestuodami prieš sovietų kariuomenės laivo užgrobimą, nutarimą pakeisti laivo pavadinimą ir užuot Lietuvos karo laivyno vėliavos iškelti raudoną, sovietinę, vėliavą, nuleidė savo šalies vėliavą. 1940 m. liepos 20 d. ateinančios audros tamsoje jis uosto išplaukė „paburiuoti“ ir atsirado vokiečių užimtoje Klaipėdoje.

Likimo priverstas, P. Labanauskas gyveno Vokietijoje, Portugalijoje, Brazilijoje, kol apsisusto JAV.

1944 m. baigė Kalifornijos technologijos institutą. Trejus metus dirbo inžinieriumi „General Electric“ firmoje. 1947–1950 m. dėstė Milwaukee universitete elektrotechniką. 1951 m. vasario 16 d. pirmą kartą iš JAV radijo bangomis į Lietuvą prabilo „Amerikos balsas“. Pirmosios programos vedėjas buvo inžinierius Povilas Labanauskas. Mokančiam lietuvių, anglų, italų, prancūzų, portugalų ir rusų kalbą specialistui atsivėrė galimybės eiti aukštesnes ir atsakingesnes pareigas. P. Labanauskas buvo paskirtas Pietų Amerikos regiono „Amerikos balso“ vadovu. Šioje tarnyboje ištarnavo 33 metus, iki 1984 m. vasario 29 d., kai išėjo į pensiją.

1998 m., pažymint Lietuvos kariuomenės 80-metį, P. Labanauskas už nuopelnus Lietuvai buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinu. 1995 m. rugpjūčio 1 d., Lietuvos karinių jūrų pajėgų įsteigimo 60-mečio jubiliejaus proga, Lietuvos karinių jūrų pajėgų vadas komandoras R. Baltuška ir Klaipėdos miesto meras dimisijos jūrų kapitonas Povilas Labanauską apdovanojo Padėkos raštu ir jubiliejinu KJP įsteigimo 60-mečio medaliu.

2003 metais jam būtų suėję 95-eri metai, tačiau senatvė ir liga išplėšė iš mūsų tarpo šį kilnų Lietuvos patriotą.

Paruošė Stasys Ignatavičius

DRAUGAS, 2004 m. gegužės 12 d., trečiadienis

5

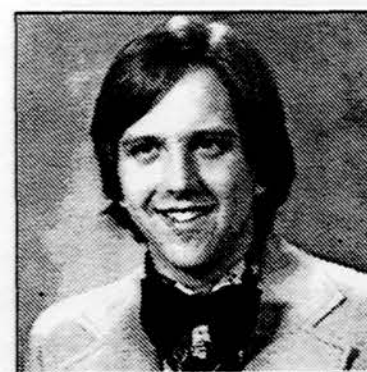
A.†A. ALBINUI LAUČIUI

mirus, žmoną AKVILINĄ, sūnų VYTAUTĄ, dukrą JURATĘ su šeima ir sūnų ARVYDĄ su šeima, užjaučiame ir kartu liūdimė.

Beverly Shores lietuvių klubas

LIŪDNA DVIDEŠIMT SEPTYNERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. JEFFREY STEVEN MANKUS

1957 m. 05.12 (buvo Motinos diena) — 1977.05.06

Amžinai su meile mūsų mintyse, brangus sūnau ir broli. Tavo žydinti ir draugiška šypsena iki šiol gyva mūsų atmintyje.

Margi, Edvardas, Judy ir Gary

A.†A. Adelė Zukas

2004 m. balandžio 16 d. Šv. Vincento ligoninėje, Worcester, MA., amžinu miegu užmigo buvusi gailėstinga sėsė Adelė Zukas, 85 metų amžiaus.

Gimė, augo, mokėsi, beveik visą gyvenimą praleido čia. Baigė „Commerce High School“, „St. Vincent Hospital School of Nursing“, ir „St. Vincent Hospital School of Anesthesia“.

A. Zukas buvo Worcester miesto gailėstinga sėsė, ištarnavusi 32 metus. Daugiausia metų praleido mokyklose su vaikais: „St. Mary's, Ascension“ bei kitose. Ypač prisimintina Šv. Kazimiero mokykla kurioje mokėsi ne tik Amerikos gimusių ir gyvenančių tėvų vaikai, bet ir lankė beveik visų čia gyvenančių lietuvių tėvų vaikai atvykusių į šį kraštą po Antrojo pasaulinio karo. Ji buvo visų motina. Juos mylėjo, gydė jų negalias, guodė skausmuose, o sunkiausiais ligoniams nušluostydavo iš akių riedančias ašareles. Mokyklai nuo įsteigimo iki uždarymo 62 metus vadovavo Šv. Kazimiero kongregacijos sėsės, kurias visi prisimename su gilia meile. Per daugelį metų teko nemažai jų pazinti, artimai, kaip ir su gailėstinga sėsė Adeliuke, bendrauti. Dar iki šiol mūsų

dukros ir aš palaikome šiltus ryšius su sėsė Salvatora. Yra ir daugiau panašių šeimų. Sėsė Salvatora yra to paties likimo pažymėta „D.P.“ raidėmis. Visada dėkingi už gražų vaikų išauklejimą Šv. Kazimiero kongregacijos sėsėms, o gailėstingai sėsėi Adeliukei Zukas už rūpestingą vaikų mediciniską gydymą.

Šalia paminėtų darbų, negalima pamiršti, kad A. Zukas yra Antrojo pasaulinio karo JAV kariuomenės veterane, tarnavusi gailėstinga sėsė anestezuotoja. Tapo kapitone. Teko pasiiekti Kiniją, Burmą, Indiją. Buvo apdovanota žymeniu. 1944–1947 m. tarnavo Australijoje.

1984 m. A. Zukas pasitraukė poilsui, ištikimai ir garbingai atlikusi savo pareigas Dievui ir tėvynei.

Balandžio 19 d. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje už jos sielą šv. Mišias aukojo kleb. kun. Ricardas Jakubauskas. Giedoto parapijos choras. Dalyvavo sąjungietės, pagerbiamos kuopos ilgametė narė. Po Mišių nulydėta į Notre Dame kapines ir palaidota. Ilsėkis Viešpaties ramybėje.

Janina Miliauskienė

PRENUMERUOKITE „DRAUGĄ“

DRAUGAS

Metams JAV — 100 dol.
Metams tik šeštadienio laida 60 dol.
Metams tik „Biciliustės“ laida 40 dol.

95

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, ieškote darbo ar būto, tačiau skelbtis laikraštį brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Tarptautiniame traukinyje užpulta ir sumušta Lietuvos pasienietė

Atkelta iš 1 psl.

traukinys tikrinantys pasienietę, yra pakankamas.

„Traukinį iš abiejų pusių tikrina dvi pareigūnų grupės, kiekvienoje — po 3-4 pasieniečius. Vienas iš grupėje esančių pareigūnų yra ginkluotas, be to pasienietė turi radio ryšio stotis“, sakė J. Jurgelis.

Tuo tarpu kadenciją baigęs prezidentas Valdas Adamkus paragino Lietuvos teisėsaugos institucijas kuo skubiau iširti Lietuvos pareigūnes sužalojimo aplinkybės bei išreikšti pasipiktinimą, kad Lietuvos pareigūnai Rusijos traukiniui, kuriame tikriausiai ir lažiavo nusikaltimo vykdotojai, leido išvykti iš Lietuvos, iki galo neįstūrę įvykio.

Pasak Liberalų ir centro sąjungos pranešimo spaudai, V. Adamkus nuomone, premjeras Algirdas Brazauskas turėtų kreiptis į Rusijos teisėsaugos institucijas, kad šios taip pat prisidėtų tiriant šį nusikaltimą. „Žinant, kad panašūs įvykiai per Lietuvą vykstančiuose traukiniuose kyla ne pirmą kar-

tą, būtina išsiaiškinti, ar tai daroma tikslinai, siekiant samoningai pabloginti Lietuvos ir Rusijos santykius“, pranešime spaudai teigė V. Adamkus.

Pasak jo, Lietuvai įstojus į NATO ir Europos Sąjungą Lietuvos vyriausybė ir teisėsaugos institucijos turi sutelkti visas pastangas, kad panašūs nusikaltimai ar provokacijos nepasikartotų.

Opozicinės Liberalų ir centro sąjungos pirmininkas, Vilniaus meras Artūras Zuokas pranešime spaudai teigia, jog pareigūnės užpuolimas rodo, kad „nacionalistiskai nusiteikusios Rusijos jėgos ir toliau tyčiojasi iš Lietuvos valstybingumą ir siekia išprovokuoti Lietuvos piliečius prieš Rusiją nukreiptiems veiksams“.

„Kraujų užrašytas šūkis 'Lietuva — rusams' turėtų priminti Lietuvos piliečiams žudynes Medininkų pasienio poste“, teigė A. Zuokas. Anot A. Zuoko, minėtas išpuolis turi būti kuo greičiau iširtas. Jis taip pat pridūrė, jog tokių išpuolių gali

pasitaikyti ir ateityje, todėl būtina imtis patį griežčiausių priemonių, tikrinant tranzitinių traukinių keleivius, užtikrinant jų traukiniuose dirbančių Lietuvos pareigūnų bei Lietuvos piliečių saugumą.

Per išpuolį pasienietė buvo sumuštas veidas, sutrenkta galva, perpjautas rankos riešas. Nukentėjusioji išvežta į ligoninę.

Traukinyje pareigūnai rado ant sienos rusiškais rašmenimis užrašytą užrašą „Lietuva — rusams“. Manoma, kad žodžiai užrašyti pareigūnės krauju.

Pasak policijos, traukiniu vyko 327 keleiviai.

Vilniaus miesto VPK kriminalinės policijos Nusikaltimų tyrimo tarnybos Smurtinių nusikaltimų tyrimo skyrius dėl šio įvykio pradėjo ikiteisminį tyrimą.

Kaip sakė minėtojo skyriaus vadovas Vladislavas Abarovičius, dėl šio įvykio nei vienas traukinio keleivis, kurių dauguma — Rusijos piliečiai, nebuvo sulaikytas.

Irake tarnaujantys Lietuvos kariai išvadinti okupantais

Vilnius, gegužės 11 d. (BNS) — Tarptautinėje taikos palaikimo operacijoje Irake tarnaujantys Lietuvos karius keturi parlamentarai antradienį išadino okupantais, o JAV vadovaujamą tarptautinę operaciją — „šlyščia okupacine operacija“.

„Lietuva tapo agresore ir okupante“, Seime surengtoje spaudos konferencijoje pareiškė parlamentarai Julius Veselka.

J. Veselka kartu su Seimo nariais Rolandu Pavilioniu, Mykolu Pronckumi ir Egidijumi Klumbiu užregistravo nutarimo

projektą, kuriame siūloma skubiai iš Irako atšaukti ten tarnaujančius Lietuvos karius.

„Lietuvos dalyvavimas tokiame kare pažeidžia tarptautinę teisę ir prieštarauja ES politikai. Ši beprasmiška ir necivilizuota akcija turi būti kuo greičiau nutraukta“, teigė spaudos konferencijoje dalyvavęs R. Pavilionis.

„Lietuva dalyvauja šlyščioje okupacinėje operacijoje“, antrino jam E. Klumbys.

Tačiau prieš kelias savaites nutarimo projektą užregistravę parlamentarai nesitiki, jog jis

sulauks paramos Seime.

Nutarimo autoriai yra antipalaidai ir Lietuvos įstojimo į NATO priešinkiai, nuolat kritikuojantys Lietuvos karių siuntimą į Iraką ir kitas tarptautines operacijas.

Kovo 29 d. visateise NATO nare tapusi Lietuva yra pasiuntusi į Iraką 120 karių.

Laikinasis prezidentas Artūras Paulauskas, anksčiau komentuodamas šį parlamentarų pasiūlymą, pareiškė, jog sprendimas atšaukti karius iš Irako būtų „pats blogiausias sprendimas, kokį galima padaryti“.

Čikagoje ir apylinkėse

BALYS IR ELENA KONDRATAI, gyv. Quaker Hills, CA, Draugo fondo pavasario vajui atsiuntė 50 dol. pasiekdami 1,025 dol. sumą ir tapo DF garbės nariais. Sveikiname naujus DF garbės narius, dėkojame už paramą ir kviečiame kitus „Draugo“ skaitytojus tapti Draugo fondo garbės nariais.

ČIKAGOS PRIEMIESTYJE, PLC Lemonte, gegužės 30 d. įvyks literatūros popietė, skirta poetui Bernardui Brazdžioniui ir rašytojui Jurgiui Jankui pagerbti. Programą atliks Toronto „Aitvaro“ ir Hamiltono „Aukuro“ teatralai: Daiva Botyrienė, Ramunė Jonaitienė, Aušra Karčienė, Algirdas Kynas ir Joana Kuraitė-Lasienė, Marytė Kalvaitienė, Kęstas Keparutis ir Alina Žilvytienė. Scenarijų paruošė ir programai vadovauja Ramunė Jonaitienė. Čikagos ir apylinkių lietuviai džiaugiasi, kad užsimezgė artimas bendradarbiavimas su Kanados kultūrininkais. Kviečia JAV LB Kultūros taryba.

KUN. ANTANAS GRAŽULIS, SJ, aukos šv. Mišias šį sekmadienį, gegužės 16 d., 1 v.p.p. Šv. Onos bažnyčioje, Beverly Shores, IN. Visi kviečiami.

KROATIJOJE ŠIAULIŲ universiteto darbuotojų grupė patyrė autobuso avariją po kurios visi buvo Lietuvos aviacijos lėktuvu pagabenti į Lietuvą. Šiaulietės Regina Kvašytė ir Nijolė Lautienė liko Kroatijoje (Rijelkos) ligoninėje. Regina Kvašytė ketletą kartų lankėsi JAV Lituanistikos tyrimo ir studijų centre, dalyvavo XII Lietuvių mokslo ir kultūros simpoziume, yra „Draugo“ bendradarbė. Redakcijos kolektyvas linki kuo greičiau pasveikti.

ALRK MOTERŲ SAJUNGOS #3 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 22 d., šeštadienį, 3 v.p.p. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Svarbūs reikalai bus aptariami. Prašome visas nares dalyvauti.

RŪTA KUNCINĖ, ISTORIKĖ, baigusi Vilniaus universitetą, dirbo Lietuvos istorijos ir etnografijos muziejaus numizmatikos skyriaus vedėja. Nuo 1993 m. gyvena JAV. Jos parengta knyga „Lietuvos pinigai“, išspausdinta Vilniuje, 1995 m. Rūta Kuncienė dėstė lietuvių kalbą Lemonto Maironio aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje. Yra išspausdinusi straips-

nių „Drauge“. Nuo 2003–2004 mokslo metų dėsto istoriją Čikagos Pedagoginiame lituanistikos institute. Nuo š.m. gegužės m. išrinkta šio instituto direktore. Sekmadienį, gegužės 16 d., 3 v.p.p. Jaunimo centre Rūta Kuncienė skaitys pranešimą „Spaudos atgavimo 100-osios metinės“.

PASKUTINIS „SAULUTĖS“ talpintuvas į Lietuvą bus išsiunčiamas gegužės pabaigoje. Ypatingai prašome galinčius paaukoti šiltų drabužių, avalynės bei mokslo reikmenų, pvz. kuprinių. Kaip visuomet, primame kėdes ir ramentus invalidams, o vaikučiai laukia žaisliukų. Maišus ir dėžes su užrašu „Saulutė“ galima palikti PLC rūsyje prie „Lietuvių fondo“ sporto salės rubinės. Dėl informacijos skambinkite Raminai Marchertienei, tel. 630-243-9488.

GEGUŽĖS 16 D., 3 V.P.P. Jaunimo centre įvyks paminėjimas-koncertas „Žodžio kelias“, skirtas lietuviško spaudos žodžio draudimo panaikinimo ir išlaisvinimo 100-mečiui. Programoje yra patys reikšmingiausi istorijos faktai, apžvelgiant lietuviško žodžio lenkinimo sudėtingą etapą, rusinimą ir absurdišką įsakymą – draudimą spausdinti knygas lietuviškomis raidėmis. Programą sudarė žinomas aktorius Egidijus Stancikas. Bilietai gaunami „Seklyčioje“. Vaikams iki 12 metų įėjimas nemokamas.

GEGUŽĖS 15 D., 7:30 V.V., Jaunimo centro didžiojoje salėje įvyks aktorės iš Lietuvos Olitos Dautartaitės spektaklis „Intymi išpažintis“. Autorius – I. Bergmanas, režisierius – V. V. Landsbergis. Po spektaklio aktorė padainuos keletą romanų. Bus vaišės, muzika ir, jei publika pageidaus, šokiai. Bilietai parduodami „Lietuvėleje“, „Seklyčioje“, „Lithuanian Plaza Bakery & Deli“ ir „Atlantoje“. Rengia „Teatras-studija Kaukė“.

„LINKSMINKIMOS PAKOL jauni esma“... Čikagos tautinis ansamblis „Grandis“ iškilmingai švęs 45-erių metų jubiliejų. Koncertas įvyks šeštadienį, gegužės 15 d., Mother McAuley gimnazijos auditorijoje, 3737 West 99th Street, Chicago, IL 60655. Pradžią 6:30 v.v. Telefonu bilietus galima užsisakyti per Dainą Šiliūnienę 630-852-3204, arba Elzytę Lietuvninkienę 630-257-861.

SKELBIMAI

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629

(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100.

Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas Jonas Gibaitis

Civilinės ir
kriminalinės bylos

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629

Tel. 773-776-8700

E-mail: Gibaitis@aol.com

Toll free 24 hr. 888-776-6742

Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.

Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių
Specialistas. Raštinės Čikagoje ir
Woodridge.

Tel. 877-Gynejas arba
877-496-3527

IMIGRACINĖS TEISĖS ADVOKATAS AURELIUS BUTVILAS

Tel. 312-580-1217

135 S LaSalle #2300 Chicago, IL 60603

Galimos konsultacijos šeštadieniais

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
60629

Tel. 773-582-4500

Valandos pagal susitarimą

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda. **DRAUGAS** jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į **DRAUGO** administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

JAV LB Vidurio vakarų

Suvažiavimas vyko Pasaulio lietuvių centre Lemonte, Bočių menėje. Susirinkusiuosius registravo ir rinko registracijos mokestį Liucija Einikienė, JAV LB Marquette Park apylinkės valdybos sekretorė ir tos pat apylinkės revizijos komisijos narė Ona Anglickienė.

Suvažiavimui vadovavo Aušrelė Sakalaitė, JAV LB Vidurio vakarų apygardos valdybos pirmininkė, sekretoriavo šios valdybos sekretorė Rita Šakenienė.

Po suvažiavimo atidarymo ir darbotvarkės patvirtinimo, dalyvius pasveikino Čikagos konsulas Arvydas Daunoravičius. Savo pasisakyme pažymėjo, kaip svarbu Lietuvos buvimas ES. „Keičiasi Lietuvos vaidmuo Europoje, bet tai nereikia, kad tuo pasiekimu viskas baigta. Tai tik kelio pradžia. Ir lietuvių išeivijai dar yra daug darbo, daug problemų. Nesinorėtų, kad išeivijos lietuviai užsidarytų vien savo rūpesčių rate“.

Konsulas paminėjo, kad birželio 13 d. Lietuvoje įvyks dveji rinkimai: į ES ir prezidento rinkimai, kuriuose dalyvauti pakviest visus, turinčius teisę balsuoti. Konsulas A. Daunoravičius pažymėjo, kad „lietuvių kilmės žmonėms paliekama teisė į Lietuvos pilietybę, todėl būtina žengti žingsnius link to – pareikšti norą gauti Lietuvos pasą, pateikiant dokumentus, reikalingus naujo paso gavimui“.

ALto atstovas adv. Saulius Kuprys nepasilikęs suvažiavime, pasveikinęs susirinkusiuosius ir palinkėjęs sėkmingo darbo, išvyko į Balzeko muziejų, kur vyko kitas svarbus renginys.

Pereitų metų susirinkimo, vykusio 2003 m. kovo 29 d., protokolą perskaitė R. Šakenienė. Buvo pateiktas pasiūlymas tokį protokolą pateikti iš anksto, sutaupant laiką, skirtą pereitų metų protokolo skaitymui.

Aušrelė Sakalaitė padarė pranešimą apie apygardos nuveiktą darbą per praėjusius metus. Ypač pasidžiaugė atkur-

ta LB Marquette Parke ir artimųjų apylinkių taryba ir pakvietė kuo daugiau lietuvių jungtis į LB ypač gausiai apgyventose vietovėse.

Apygardos valdybos izdinkas Vytautas Senda perskaitė ataskaitą apie pajamas ir išlaidas.

JAV LB taryba, kontrolės komisijos pirmininkas, pranešė, kad izdo balansas atitinka banko sąskaitas. Kontrolės komisija siūlė išreikšti padėką Vytautui Sendai už sąžiningą darbą.

Pasiūlyta apygardos valdybos pirmininkės ir izdininko ataskaitinius pranešimus pateikti prieš suvažiavimą, kad iš anksto susipažinus būtų galima pilnaverčiai dalyvauti diskusijose.

Po to sekė LB apylinkių pirmininkų pranešimai. LB Brighton Parko apylinkės pirmininkei nedalyvaujant suvažiavime jos ataskaitą perskaitė pavaduotojas V. Senda.

LB Marquette Parko apylinkės tarybos pirmininkas Antanas Rašymas savo pranešime pažymėjo, kad neseniai susikūrusi apylinkės taryba dar nespėjo nuveikti žymesnių darbų, tad jo pranešime daugiau buvo kalbama apie ateities planus: prisidėti prie JC išlaikymo lietuviams, artėjančios šokių šventės rėmimui ir kt.

LB Cicero apylinkės pirmininkas Mindaugas Baukus, gavęs „priekaištą“ iš Krašto valdybos, kad dirba daug, o mažai pasako apie savo darbą, tai šį kartą pasistengė kuo daugiau nuveiktų darbų atskleisti suvažiavime.

LB Indianos apylinkės pirmininkės pranešime buvo pasiūlyta, kad ir nedidelis jų būrys yra tokios didelės LB narių. Jie laukia šokių šventės, kurioje planuoja dalyvauti ir remti ją.

LB St. Louis apylinkės pirmininko trumpą pranešimą, gautą elektroniniu paštu perskaitė A. Sakalaitė, nes „tragiškai“ sumažėjus narių skaičiui, neatsirado pasiryžusių įveikti 300 mylių atstumą atvykti į suvažiavimą. Bandė

„Draugo“ knygynėlyje

T. Lapis

JONĖS GIJOS

– Man kartais atrodo, kad mes visi esam surišti gijomis. Ir žmonės, ir gyvuliai, visas pasaulis! Toks fantastiškas gijų tinklas! Kiekvienas veiksmas, kiekviena mintis atvirpa jomis nuo pat pasaulio pradžios, iš visų jo kraštų, nelyginant garsas stygomis... Ir tavyje, ir manyje, ir tuose, kur dar eteis...

Knygos kaina 10 dol. Norintieji įsigyti šią ar kitas knygas, skambinkite į „Draugo“ knygynėlį, tel. 773-585-9500.

T. LAPIS

Jonės gijos

Dėmesio! Konkursas

JAUNIMO PATRIOTINĖS POEZIJOS KONKURSA

Skelbiamas ketvirtasis lietuviškos patriotinės poezijos konkursas išeivijos lietuvių jaunimui. A.a. rašytojo Balio Gaidžiūno testamentu įsteigtą konkursą globoja JAV LB Clevelando apylinkės valdyba.

Konkurse gali dalyvauti mokiniai nuo 12 m. amžiaus ir gimnazijas baigusieji iki 25 metų.

Skiriamos 4 premijos:

2 po 150 dol.

2 po 100 dol.

Vertinimo komisiją sudaro: dr. Jolita Kavaliūnaitė, Aldona Miškinienė ir Rita Balytė.

Savo sukurta ir niekur nespausdintą eilėraščių reikia pasirašyti slapyvardžiu ir pažymėti amžiu. Atskirame lapelyje užrašyti slapyvardį, vardą, pavardę, amžių, adresą, telefono numerį. Tą lapelį įdėti į atskirą užklijuotą voką, ant voko užrašyti slapyvardį ir jį drauge su eilėraščių iki 2004 m. gruodžio 1 d. siųsti vertinimo komisijos pirmininkei:

Dr. Jolitai Kavaliūnaitėi

3332 Boyne Rd.

Barberton, OH 44203.

apygardos metinis suvažiavimas

Nuotraukoje: Kalba JAV LB Vidurio vakarų apygardos valdybos pirmininkė Aušrelė Sakalauskaitė.
 Liucijos Einikienės nuotr.

pateikti pasiūlymų spaudoje, „tik gaila, kad 'Draugas' neišspausdino. Tačiau nepaisant mažo mūsų skaičiaus, dirbame lietuvių labui“.

LB Lemonto apylinkės pirmininkė Nijolė Nausėdienė pažymėjo, kad didesnėje apylinkėje yra sunkiau dirbti negu mažesnėje: „Dažnas galvoja, 'jei aš nenuėisiu, kitas ateis'. Ir taip dažniausiai matome tuos pačius veidus. Jaunieji nesijungia į bendruomenę, manydami, kad čia tik vyresniosios kartos organizacija. Sunku surinkti pakankamai pajamų — maža aukų, didelės salių nuomos kainos“.

Po apylinkių pirmininkų pranešimų buvo pereita prie Šv. Kazimiero kapinių klausimo aptarimo.

Algis Regis savo kalboje priminė Šv. Kazimiero kapinių įkūrimo istoriją, pakaltindamas tuometinius kunigus, kurių veikla apsunkinusi kapinių reikalus.

Kazimierinių klausimu kalbėjusi Šv. Kazimiero kapinių komiteto pirmininkė Birutė Matutienė, pažymėjo, kad svarbiau yra kalbėti apie kapinių dabartį ir ateitį ir stengtis tvarkyti kapinių reikalus taip, kad jos išliktų ateinančioms kartoms lietuviškos.

Kapinių klausimu vyko diskusijos, kurių metu pasisakė

A. Rašymas, iškeldamas klausimą: „Ar negalima būtų kapinių reikalus tvarkyti per parapijas, siunčiant asmeninius tikinčiųjų laiškus kardinolui?“.

Antanas Paužolis pasakė, kad lietuviškose kapinėse nėra nė vieno lietuviškai kalbančio žmogaus administracijoje — reikalauja atsivesti vertėją.

B. Vindašienė priminė, kad mes negalime versti kunigų laužyti priesaikos, kurią davė per šventimus: būti paklusniais bažnyčios vyresniesiems. Mes patys turime daugiau reikalauti eidami tiesiai pas kardinolą.

Po pertraukos vyko aštrios diskusijos Lietuvių fondo klausimu. Pasisakė B. Juodelis, dr. P. Kisieliū (jo str. atspausdintas „Drauge“ 2003 m. lapkričio 15 d. — aut.), B. Vindašienė, pasinaudodama LF įkuriamojo posėdžio protokolu priminė jo įkūrimo istoriją. Labai konkrečiai ir dalykiškai pasisakė Danguolė Ilginytė apie teisinės fondo pusės sutvarkymą. O Vytautas Senda paklausė: „Kodėl tas klausimas nebuvo keliamas anksčiau, kol fondas turėjo tik keliasdešimt tūkstančių, kodėl 'saugiklio' prireikė dabar, kai jis turi keliolika milijonų? Tai buvo reikalinga padaryti įkuriant fondą. Faktiškai kiekviename reikale, kur veikia pinigai, reikalingas 'saugiklis', kad būtų

žinoma kas kam priklauso ir kam liks po mūsų“.

Į suvažiavimo darbotvarkę buvo įtrauktas klausimas apie XII Lietuvių tautinių šokių šventę. Kalbėjo Antanas Rašymas. Jis prašė padėti išplatinti šokių šventės loterijos bilietus, pagelbėti išsiųsti apie 10,000 laiškų (gegužės 15 d. 9 v.r. „Seklyčioje“ arba Marquette Parko parapijos salėje), prisidėti prie šios šventės rengimo.

Apie sporto salės statybą kalbėjo Rimantas Dirvonis. Jis pasakė, kad jaunąją kartą į lietuvišką veiklą įjungti galima tik per sportą: „Apie tai, tiesą pasakius, buvo galima seniai pagalvoti. Gal ir jaunoji pirmųjų ir antrųjų išievių karta nebūtų nutolusi nuo lietuvių. Kiek bekvietume jaunuomenę perimti vyresniųjų kartų veiklą — niekaip jų neprivilios. Tai gali padaryti tik sportas“.

Kilus klausimui kaip pastatyta sporto salė reikės išlaikyti, buvo paaiškinta, kad ji bus nuomojama, rengiamos pačių lietuvių sportinės varžybos ir tai apmokės jos išlaikymą.

Po atsakymų į suvažiavimo metu iškilius klausimus ir sumanymų pateikimo, suvažiavimas buvo užbaigtas padainavus „Lietuva brangi“.

Liucija Einikienė

Lietuviai Čikagoje švenčia ES plėtrą

Šių metų gegužės 9-ąją pirmą kartą Lietuva švenčia Europos dieną būdama vienos šeimos — Europos Sąjungos — nare. Šiandien galime džiaugtis, kad Europa pagaliau tapo mūsų namais. Tai lėmė atkaklus ir darnus visų Lietuvos žmonių darbas.

Gegužės 6 d. Kultūros centre LR generalinis konsulas su kitų Europos Sąjungos šalių konsulatais atšventė Europos Sąjungos plėtrą. Į renginį buvo pakviesti 300 garbingiausių Čikagos miesto ir Illinois valstijos svečių — politikų, verslininkų, visuomenės atstovų.

Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos narės parengė savo tautinį stendą, kuriame pademonstravo šalies savitumą. Renginio daly-

viams buvo platinami informaciniai leidiniai apie Lietuvą, kurie padės svečiams geriau susipažinti su Lietuvos geografija, istorija, politine ir ekonomine raida. Mūsų kultūrinį savitumą padėjo išreikšti stende demonstruojami lino ir gintaro gaminiai, Lietuvos pievų gėlių kompozicijos bei nacionaliniai valgiai ir gėrimai.

Europos Sąjungai pirmininkaujančios Airijos generalinis konsulas Charles Sheehan pasveikino visus renginio dalyvius ir ypatingai naujas Europos Sąjungos šalis su Europos diena, kuri šiais metais yra ypatinga dėl 10 naujų narių prisijungimo prie ES. Sveikinimo kalbas sakė Čikagos mero ir Illinois gubernatoriaus atstovai.

Info

Čiurlionio galerijoje JC

Gegužės 21 d., penktadienį, 7:30 v.v. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje įvyks dailininkės Sigitos Šulaitytės n.eno paroda.

Sigita baigė Vilniaus dailės akademiją, monumentaliosios tapybos specialybę. Dirbo įvairiose meno srityse: vitražo, freskos, iliustracijos ir dizaino.

Šioje parodoje pristatomi keli darbų ciklai: conceptualioji abstrakcija ir metaforinis realizmas (su siurrealizmo elementais).

Visi mėgstantys meną, kviečiami atvykti ir susipažinti su talentinga dailinininke Sigita Šulaityte bei jos menu.

Lotusas

